

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження голови
Чернігівської обласної
державної адміністрації

_____ 2020 р. № _____

ПОЛОЖЕННЯ

про територіальну автоматизовану систему централізованого оповіщення Чернігівської області

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає основні завдання, порядок створення, склад, організацію управління та функціонування територіальної автоматизованої системи централізованого оповіщення Чернігівської області (далі – ТАСЦО).

2. До здійснення оповіщення в ТАСЦО залучаються місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, оператори телекомунікацій, телерадіокомпанії, а також підприємства, установи, організації незалежно від форми власності і господарювання, що діють на території Чернігівської області.

3. Організація управління та функціонування ТАСЦО здійснюється на підставі Конституції України, Кодексу цивільного захисту України, законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту,

керівника територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту області та цього Положення.

4. У цьому Положенні вживаються терміни у значенні, наведеному у Кодексі цивільного захисту України, Положенні про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2017 року № 733.

5. ТАСЦО є комплексом організаційно-технічних заходів, апаратури і технічних засобів оповіщення, апаратури, засобів та каналів зв'язку, мереж радіомовлення і телебачення, інформаційних систем підприємств, установ та організацій, призначених для своєчасного доведення сигналів та інформації про виникнення надзвичайних ситуацій до органів управління та сил цивільного захисту територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Чернігівської області та населення області.

6. ТАСЦО створюється на базі Департаменту з питань цивільного захисту та оборонної роботи Чернігівської обласної державної адміністрації (далі – Департамент), який здійснює керівництво нею при виконанні завдань відповідно до цього Положення.

7. ТАСЦО передбачає взаємодію із загальнодержавною автоматизованою системою централізованого оповіщення, а також місцевими автоматизованими системами централізованого оповіщення, локальними спеціальними і об'єктовими системами оповіщення та забезпечує централізоване (повне або вибіркоче) включення відповідних місцевих автоматизованих систем оповіщення.

8. Основними завданнями ТАСЦО є:

прийом сигналів, команд, розпоряджень та повідомлень про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій від загальнодержавної автоматизованої системи централізованого оповіщення та доведення їх до керівництва органів управління та сил цивільного захисту територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту області;

прийом сигналів, команд, розпоряджень та повідомлень про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій від спеціальної автоматизованої системи централізованого оповіщення Дніпровського каскаду та доведення їх до керівництва органів управління та сил цивільного захисту територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту області;

оповіщення членів обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, обласної комісії з питань евакуації, осіб керівного складу і чергових служб територіальних спеціалізованих служб цивільного захисту регіонального рівня, обласної рятувально-водолазної служби, територіальних формувань цивільного захисту;

оповіщення районних державних адміністрацій, виконавчих органів міських рад міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту області;

оповіщення населення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайної ситуації через місцеві автоматизовані системи централізованого оповіщення та систему алгоритмів організаційно-технічних заходів залучення місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення та електронних засобів масової інформації, трансляція яких охоплює територію області, та Інтернет-ресурсів (сайтів, соціальних мереж), які є найбільш популярними серед мешканців області;

підтримання апаратури та технічних засобів оповіщення в готовності до застосування за призначенням.

II. Склад ТАСЦО

1. До складу ТАСЦО входять:

апаратура прийому сигналів та інформації від загальнодержавної автоматизованої системи централізованого оповіщення;

апаратура прийому сигналів та інформації від спеціальної автоматизованої системи централізованого оповіщення;

апаратура передачі сигналів та інформації ТАСЦО;

система напрацьованих алгоритмів залучення місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення та електронних засобів масової інформації, мережа трансляції яких охоплює територію області, та Інтернет-ресурсів (сайтів, соціальних мереж), які є найбільш популярними серед мешканців області.

2. ТАСЦО взаємодіє зі спеціальною системою оповіщення Дніпровського каскаду та місцевими автоматизованими системами централізованого оповіщення, які створені на території міст та районів, що підпадають у зону катастрофічного затоплення місцевості, та інтегрується до цих систем. Оповіщення в зоні катастрофічного затоплення при отриманні сигналу від системи спеціальної системи оповіщення може здійснюватись через ТАСЦО або місцеву автоматизовану систему централізованого оповіщення відповідної території.

3. Система автоматизованого виклику забезпечує інформування (виклик) осіб керівного складу органів управління та сил цивільного захисту, членів обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, обласної комісії з питань евакуації, осіб керівного складу і чергових служб територіальних спеціалізованих служб цивільного захисту регіонального рівня, обласної рятувально-водолазної служби, територіальних формувань цивільного захисту. Система автоматизованого виклику забезпечує передачу необхідної інформації у вигляді мовних або текстових повідомлень.

4. ТАСЦО забезпечує:

здійснення автоматизованої реалізації алгоритмів оповіщення районних державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування та об'єктів підвищеної небезпеки, зона ураження від яких при виникненні аварії виходить за межі однієї адміністративно-територіальної одиниці області;

здійснення автоматизованого керування місцевими автоматизованими системами централізованого оповіщення, яке передбачає:

1) включення електросирен;

2) автоматизоване переривання трансляції програми мовлення філії публічного акціонерного товариства «Національна суспільна телерадіокомпанія України», державних і публічних телерадіокомпаній, комунальних, громадських та інших телерадіоорганізацій незалежно від форм власності, які охоплюють відповідну адміністративно-територіальну одиницю області, для оповіщення населення;

3) автоматизоване включення сигнально-гучномовних пристроїв та електронних інформаційних табло об'єктів та місць з масовим перебуванням людей;

4) автоматизований запуск локальних та об'єктових систем оповіщення.

5. Система напрацьованих алгоритмів залучення електронних засобів масової інформації, трансляція яких охоплює територію області, та Інтернет-ресурсів (сайтів, соціальних мереж), які є найбільш популярними серед мешканців області, забезпечує здійснення оповіщення населення безпосередньо з радіотрансляційних вузлів, апаратних телерадіоорганізацій та через адміністраторів Інтернет-ресурсів (сайтів, соціальних мереж) відповідно до спільних інструкцій. Ці алгоритми застосовуються при відсутності спеціальних технічних засобів переривання програм мовлення в автоматизованому режимі та програмних продуктів, які дають можливість прямого висвітлення повідомлень на Інтернет-ресурсах.

6. До реконструкції ТАСЦО передбачається наступний порядок організації оповіщення.

ТАСЦО функціонує на базі апаратури П-160 та П-164, які знаходяться в приміщеннях: Департаменту з питань цивільного захисту та оборонної роботи облдержадміністрації (далі – Департамент), Чернігівської філії ПАТ «Укртелеком», Казенного підприємства «Укрспецзв'язок», структурних підрозділах Головного управління Національної поліції в області. В районах та містах обласного підпорядкування області через ТАСЦО може здійснюватись циркулярне або вибіркоче оповіщення районних державних адміністрацій,

виконавчих органів міських рад міст обласного значення територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту області і вказаних підприємств та оповіщення населення шляхом автоматизованого централізованого включення електросирен, радіотрансляційних вузлів, до яких підключені радіоточки та вуличні гучномовці, та FM-передавачів, які транслюють програму мовлення філії публічного акціонерного товариства «Національна суспільна телерадіокомпанія України».

Органи управління та сили цивільного захисту оповіщаються через ТАСЦО. В адміністративно-територіальних одиницях області, де відсутня місцева автоматизована система централізованого оповіщення, через систему автоматизованого виклику передачею мовних повідомлень та розсилкою СМС-повідомлень. Через ТАСЦО населення цих адміністративно-територіальних одиниць області оповіщається шляхом застосування системи напрацьованих алгоритмів залучення місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення адміністративно-територіальних одиниць області, які залучають локальні і об'єктові системи оповіщення та електронні засоби масової інформації, трансляція яких охоплює територію адміністративно-територіальної одиниці області, та Інтернет-ресурсів (сайтів, соціальних мереж). Організують оповіщення населення цих адміністративно-територіальних одиниць чергові служби районних державних адміністрацій, виконавчих структур органів місцевого самоврядування, у разі їх відсутності залучаються структурні підрозділи Головного управління Національної поліції в області.

III. Порядок застосування ТАСЦО

1. Рішення про оповіщення у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайної ситуації регіонального рівня приймається головою обласної державної адміністрації на підставі:

повідомлення про фактичну обстановку, що склалася у зоні можливого виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій;

результатів аналізу прогнозованих даних, стану небезпеки природно-техногенного характеру на території області, що вимагають негайного проведення заходів для захисту населення і територій;

пропозицій органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування та керівників об'єктів, на території яких існує загроза виникнення або виникла надзвичайна ситуація.

2. Пропозиції щодо змісту повідомлення та порядку здійснення оповіщення готує Департамент із залученням відповідних структурних підрозділів обласної державної адміністрації, територіального підрозділу ДСНС в області та подає керівнику територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту.

3. Приймавши рішення про оповіщення, голова обласної державної адміністрації дає завдання директору Департаменту на здійснення відповідних заходів.

4. Безпосереднє керування процесом оповіщення здійснює відповідальний черговий Департаменту за розпорядженням директора Департаменту.

Після узагальнення доповідей про отримання повідомлень оповіщення від чергових служб районних державних адміністрацій, виконавчих органів міських рад міст обласного значення, об'єднаних територіальних громад та інформації про спрацювання апаратури оповіщення відповідальний черговий Департаменту доповідає директору Департаменту про результати оповіщення.

5. Порядок підготовки повідомлень та їх збереження, алгоритм залучення телерадіомереж до оповіщення населення через систему паролів визначені у постанові Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2017 року № 733 «Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту».

6. Готовність ТАСЦО до застосування за призначенням забезпечується шляхом:

організації цілодобового чергування в Департаменті;

організації роботи чергової служби в Департаменті щодо забезпечення оповіщення;

організації та забезпечення підготовки персоналу оперативно-чергових, чергових (диспетчерських) служб до дій у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайної ситуації;

організаційно-технічної взаємодії ТАСЦО та місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення;

забезпечення встановлення на об'єктах операторів телекомунікацій та телерадіокомпаній, які залучаються до оповіщення, спеціальних технічних засобів для передачі сигналів та інформації через програми теле- та радіомовлення;

планування і проведення разом з операторами телекомунікацій та телерадіокомпаніями, які залучаються до оповіщення, перевірок автоматизованих систем централізованого оповіщення, тренувань у відпрацюванні системи напрацьованих алгоритмів залучення електронних засобів масової інформації та Інтернет-ресурсів, з передачею навчальних повідомлень;

проведення експлуатаційно-технічного обслуговування апаратури і технічних засобів оповіщення та телекомунікацій, а також технічних перевірок їх працездатності;

проведення заходів із забезпечення резервного електроживлення апаратури і технічних засобів оповіщення та телекомунікацій, дистанційного діагностування їх стану.

IV. Забезпечення функціонування ТАСЦО

1. За оперативну готовність ТАСЦО відповідає директор Департаменту.
2. За технічну готовність апаратури П-160, П-162, П-164, які входять до складу ТАСЦО, їх експлуатаційно-технічне обслуговування та виконання організаційно-технічних заходів щодо попередження несанкціонованого

запуску відповідають керівники Чернігівської філії ПАТ «Укртелеком» та Казенного підприємства «Укрспецзв'язок».

3. Керівники ефірних телерадіостудій, суб'єктів господарювання, де є місця з масовим перебуванням людей, відповідають за готовність відповідних працівників діяти згідно з визначеним алгоритмом щодо залучення сигнально-гучномовних пристроїв та електронних інформаційних табло до оповіщення населення.

4. Забороняється підприємствам, установам і організаціям незалежно від форм власності, власникам об'єктів з масовим перебуванням людей відключати канали та лінії електрозв'язку, що задіяні ТАСЦО, здійснювати демонтаж сигнально-гучномовних пристроїв (у тому числі радіотрансляційних точок), електросирен, електронних інформаційних табло, технічних засобів та апаратури оповіщення без погодження з відповідним місцевим органом виконавчої влади (органом місцевого самоврядування).

У разі реорганізації, зміни форми власності або власників підприємств, установ і організацій передача апаратури та технічних засобів оповіщення узгоджується з відповідним місцевим органом виконавчої влади (органом місцевого самоврядування) з обов'язковим наданням акта приймання-передачі та акта, що підтверджує їх технічну готовність до використання.

V. Контроль готовності ТАСЦО та порядок проведення перевірок

1. Для підтримання ТАСЦО в готовності до застосування за призначенням та забезпечення надійного функціонування апаратури і технічних засобів ТАСЦО, Департаментом спільно з операторами телекомунікацій та іншими підприємствами і організаціями, що надають послуги в галузі телекомунікацій та з якими укладено договори на здійснення експлуатаційно-технічного обслуговування, проводяться перевірки технічного стану та готовності до застосування за призначенням ТАСЦО.

2. Для цього проводяться:

1) щомісячні перевірки технічного стану апаратури та технічних засобів оповіщення, під час яких перевіряються окремі елементи ТАСЦО;

2) щомісячні тренування з відпрацювання окремих напрацьованих алгоритмів залучення електронних засобів масової інформації та Інтернет-ресурсів;

3) щоквартальні комплексні перевірки та тренування, під час яких виконуються такі заходи:

передача сигналу або повідомлення про проведення щоквартальної комплексної перевірки районним державним адміністраціям і виконавчим структурам органів місцевого самоврядування;

перевірка системи автоматизованого виклику членів обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, обласної комісії з питань евакуації;

запуск електросирен;

передача навчального повідомлення до населення через автоматизовані системи оповіщення та шляхом виконання напрацьованих алгоритмів залучення електронних засобів масової інформації та Інтернет-ресурсів.

3. Керування виконанням заходів щоквартальної комплексної перевірки та тренування здійснюється відповідальним черговим Департаменту.

4. Щомісячні перевірки, тренування та щоквартальні комплексні перевірки і тренування проводяться згідно з графіком, який затверджує директор Департаменту.

Директор Департаменту з питань цивільного захисту та оборонної роботи Чернігівської обласної державної адміністрації

Сергій БОЛДИРЕВ